

Programma Energietransitie in Maastricht

Vooruitblik 2027-2030

Domeinvergadering Fysiek, 6 oktober 2026

Gemeente Maastricht

Inhoud

- Context
- (concept) Programma Energietransitie
- Wanneer is de Raad aan zet?

Context

- Zie ook: 'Kijk op het Domein' ([link](#))
- Nationale wetgeving: o.a. Klimaatwet, Energiewet, Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie, Wet Collectieve warmte
- Regionale afspraken: Regionale Energie Strategie
- Gemeentelijk beleid: o.a. Omgevingsvisie 2040, [Transitievisie Warmte en Energie](#)
- Rol gemeente:
 - Ruimtelijke inpassing energie-infrastructuur
 - Transitie naar aardgasvrije gemeente
 - Ontwikkeling nieuwe warmtenetten
 - Stimuleren opwek duurzame elektriciteit
 - Communicatie en participatie richting inwoners en ondernemers

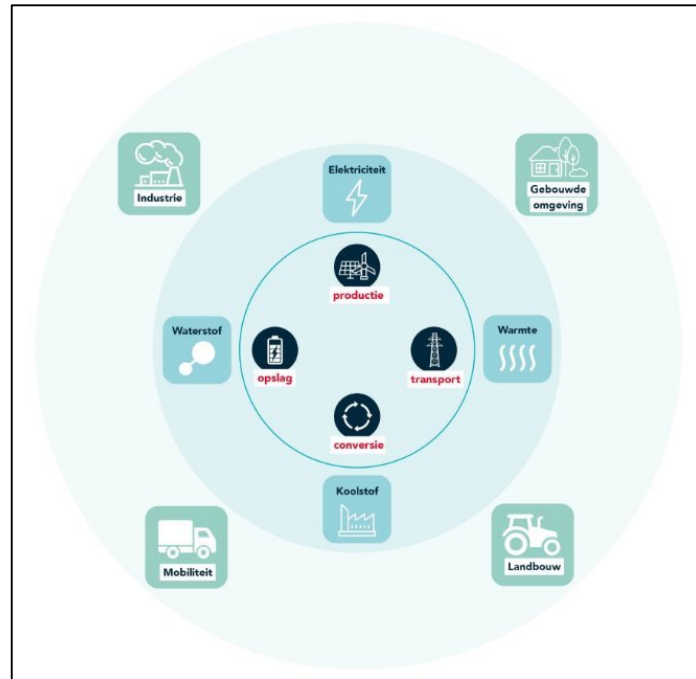
Om spraakverwarring te voorkomen...

- Transitievisie Warmte en Energie (Raad 2025, vastgesteld)
 - De Transitievisie Warmte en Energie (TVWE) beschrijft hoe de gemeente Maastricht de komende jaren stappen gaat zetten naar een aardgasvrije gemeente in 2050, waarbij de brede scope van het energiesysteem wordt bekeken.
- **Programma Energietransitie 2027-2030** (College 2026, onderhanden)
 - Gemeentelijk uitvoeringsprogramma voor de brede scope energietransitie voor de periode 2027-2030
 - Voorganger (vigerend): *uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026*
- **Warmteprogramma Maastricht** (College 2026, onderhanden)
 - Het Warmteprogramma beschrijft de gemeentelijke aanpak voor de transitie richting een aardgasvrije gebouwde omgeving voor de komende 5-10 jaar. De keuzes uit het Warmteprogramma worden vervolgens in gebiedsaanpakken uitgewerkt samen met de buurt naar uitvoeringsplannen.
 - Scope: Warmte en gebouwde omgeving

Transitievisie Warmte en Energie (2025)

- Brede scope / totale energiesysteem

- 5 sporen met bijbehorende beleidsdoelstellingen

Over 5 sporen				
 Elektriciteitsnet	 Isolatie	 Warmtenetten	 Waterstof & groen gas	 Verduurzaming van bedrijven
in 2030: → is het elektriciteitsnet niet meer belemmerend richting een aardgasvrije toekomst → is er een overzicht van alle benodigde locaties → is er een overzicht van indicatieve einddata van aardgas → moeten de doelstellingen van RES Zuid-Limburg 1.0 zijn behaald lees meer	in 2030 is: → is de resterende isolatie-opgave minimaal een kwart kleiner → is er jaarlijks ondersteuning geboden bij isolatie van minimaal 1.000 gebouwen lees meer	in 2030: → is er duidelijkheid voor bijna alle buurten → zijn de eerste aansluitingen gerealiseerd met warmte van de RWZI's → zijn er verschillende kleinschalige warmtenetten lees meer	in 2030: → is toegang tot waterstof een realistische optie → is de energiebehoefte van de industrie in kaart gebracht → is de toepassing van groen gas in kaart gebracht lees meer	in 2030: → is er voor elk van de vier grote bedrijvenlocaties een routekaart, aardgas-alternatief en indicatieve einddatum voor aardgas → vormt netcongestie geen onnodige belemmering meer lees meer

- In 2030 zijn in alle 44 Maastrichtse buurten (inclusief de bedrijvenlocaties) gebiedsaanpakken gestart, om samen met de inwoners en ondernemers te komen tot een haalbaar plan en planning richting aardgasvrij

- Nadere informatie: [Tekstversie](#), [presentatie](#) en korte [video](#)

Huidige uitvoeringsprogramma 2023-2026

- Gestart in 2022 in vier pijlers:
 - Gebouwde omgeving
 - Mobiliteit
 - Regionale en lokale samenwerking
 - Gemeentelijke organisatie
- Jaarprogramma's, inspelen op actualiteit (energiecrisis, netcongestie)
- Kenmerk: groei van opgave en organisatie, behouden flexibiliteit
- Voortgang via raadsinformatiebrieven ([link](#) meest recente RIB van 13 juli 2026), jaarlijkse voortgangsmonitor ([2025](#))
- Herijkt in 2026

Coalitieakkoord: Uitvoeringskracht en vertaling naar Programma Energietransitie

- De doelen voor 2050 en 2030 zijn helder.
- Voor duurzaamheid is versnellen van de uitvoering het sleutelwoord. Dit betekent ook dat wij moeten versnellen in het verlenen van vergunningen voor de noodzakelijke energievoorzieningen.
- Het versimpelen van de regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld welstand en monumentenbeleid maakt verduurzaming ook makkelijker.
- Wij zijn niet dogmatisch in de maatregelen om de doelen te behalen. Met haalbare en betaalbare maatregelen realiseren we de grootste klimaatimpact.

Vertaling naar Programma Energietransitie:

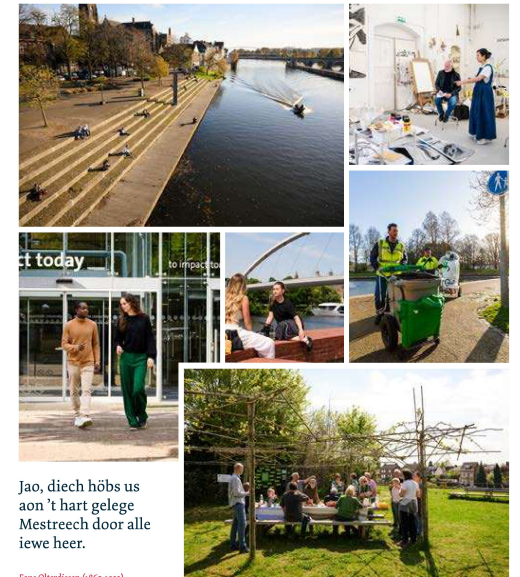
- Voortbouwen op ingezette koers en aanpak
- Doorontwikkeling van de aanpak
- Versnellen en opschalen
- Leidend tot een herijkt Programma Energietransitie

Aon de geng!

Coalitieakkoord Maastricht 2026–2030

D66, CDA, GroenLinks,
SP, VVD en PvdA

Jao, diech höbs us
aon 't hart gelege
Mestreech door alle
iewe heer.

Fons Otterdissen (1865-1923)

Programma Energietransitie 2027-2030

concept

Programma Energietransitie: Strategische doelen 2027-2030

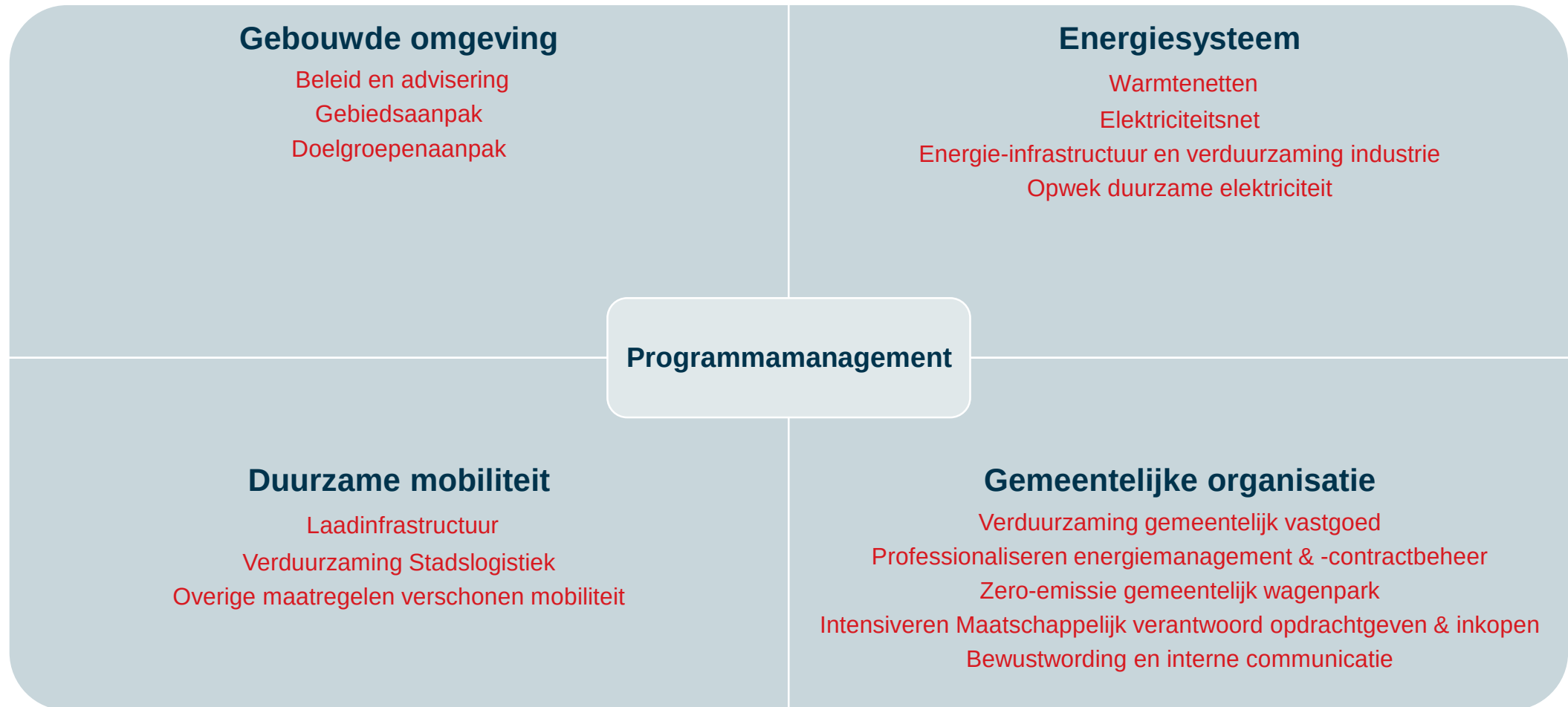
Om een schone, betaalbare en betrouwbare energievoorziening voor iedere Maastrichtenaar te realiseren en uitvoering te geven aan het landelijke Klimaatakkoord (55% CO₂ reductie in 2030, aardgasvrij en zero-emissie in 2050) werkt het programma aan de volgende strategische doelen:

1. **Energiebesparing en slimmer gebruik.** We stimuleren energiebesparing bij huishoudens, bedrijven en instellingen, en ondersteunen gedragsverandering en het slimmer (op het juiste moment / samen) gebruiken van energie.
2. **Uitbreiden en optimaal inzetten van lokale duurzame energie.** We creëren ruimte en draagvlak voor lokale initiatieven en investeringen in duurzame energiebronnen.
3. **Toekomstbestendige energie-infrastructuur realiseren.** We werken samen met netbeheerders en andere partners aan een schone, betrouwbare en toegankelijke energievoorziening (warmtenetten, laadinfra, elektriciteitsnet)
4. **Een rechtvaardige energietransitie.** We willen dat de energietransitie betaalbaar blijft voor iedereen en sluiten niemand uit. We versterken draagvlak en eigenaarschap in de stad. Wij dragen ons steentje bij aan andere maatschappelijke doelen (circulaire / klimaatadaptieve / natuurinclusieve / gezonde leefomgeving) en geven hierbij als gemeente het goede voorbeeld.

→ Alle actoren in Maastricht hebben zicht op hun eigen, realistische transitiepad

Pijlers en thema's

Pijler 1: Gebouwde omgeving

Pijler gebouwde omgeving

Beleid & advisering

Energietransitie verankeren in breder gemeentelijk beleid en in projecten in Maastricht;

Nieuwe vraagstukken uitwerken

Gebiedsaanpakken

Uiterlijk in 2030 is in alle Maastrichtse buurten een gebiedsaanpak gestart;

Wanneer welke buurt wordt opgestart hangt af van wat nodig is (bv. mogelijke warmtenetten, netcongestie);

We passen ons aan wanneer nodig

Doelgroepenaanpak

Verbreding van gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning voor de gehele stad en alle inwoners en ondernemers;

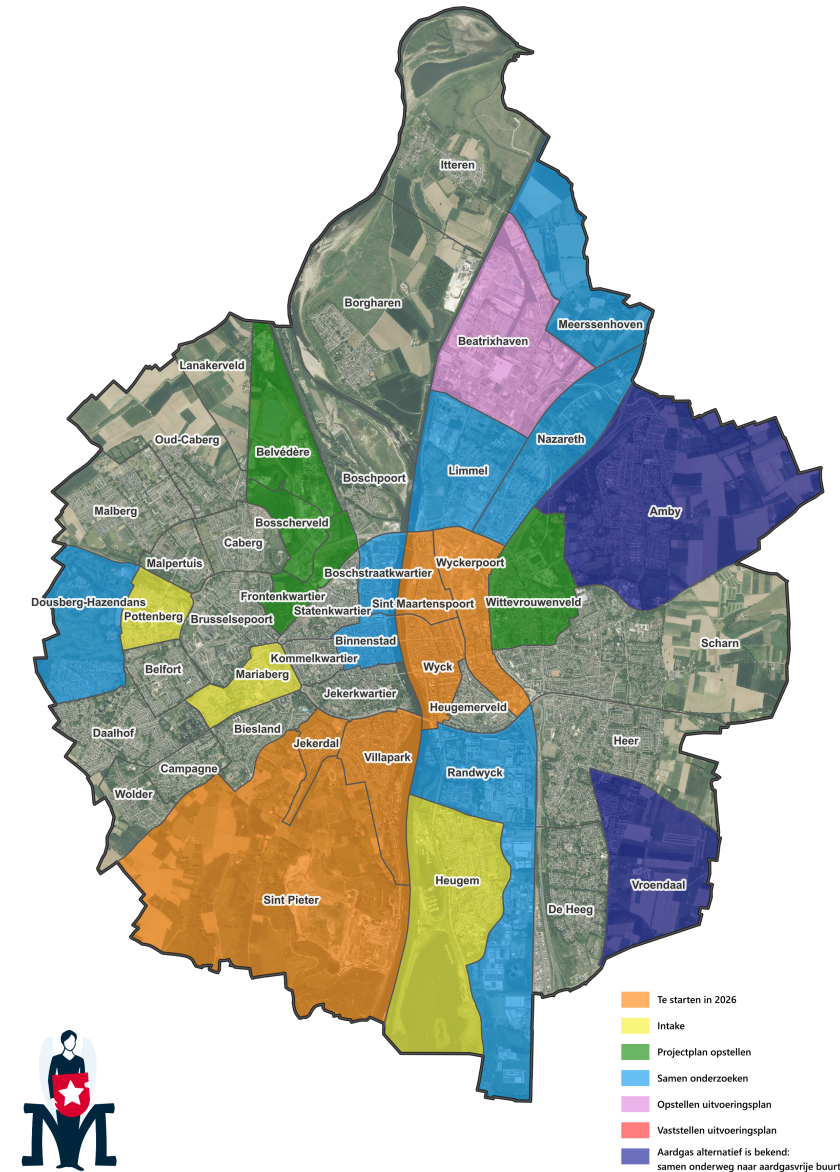
Voorbeelden:

Informatievoorziening, financiële ondersteuning voor isolatiemaatregelen en monumenteneigenaren

Gebiedsaanpakken

- Voor bijna 20 buurten al een gebiedsaanpak gestart
 - Gebiedsaanpakken in verschillende fases
- Opstarten nieuwe gebiedsaanpakken
 - Tot 2030 gemiddeld 5 nieuwe buurten per jaar opstarten
 - Volgorde opstarten van nieuwe buurten gebaseerd op: mogelijkheid grootschalige warmtenetten, grootschalige gebiedsontwikkelingen, elektriciteitsnet en planning herstructurering woningcorporaties

Doelgroepenaanpak

Woningen → loopt

- Particuliere woningeigenaren
- VVE's
- Woningcorporaties
- Particuliere verhuurders
- Monumenten
- Energie armoede

Andere gebouwen (utiliteit) → in ontwikkeling

- Pandeigenaren
- Gebruikers
- Collectieven (bijv. bedrijventerreinen)
- Monumenten en 'typische aardgasverbruikers'

Acties 2025 - 2027

Doelgroepoverstijgend

- Vereenvoudigen lokale regelgeving m.b.t. verduurzamen woning
- Opstellen **gemeentelijk soortenmanagementplan** voor vereenvoudigen natuurvriendelijk isoleren
- **Doorontwikkelen** Klimaat huis met meer workshops en een mobiel klimaat huis om naar buurten toe te gaan
- Opzetten buurt- en straatgerichte **inkoop- en ontzorgingsacties**
- Stimuleren circulair isoleren door o.a. onderzoek naar invoering financiële prikkel
- **Delen van ervaringen** door meer informatiebijeenkomsten en tevredenheidsonderzoeken
- **Duidelijke communicatie** over o.a. de urgentie van de energietransitie, regelgeving en hulp van de gemeente en andere overheden

Particuliere woningeigenaren

- Doorontwikkelen **energiecoaches** voor meer ondersteuning en ontzorging
- Voortzetten gemeentelijke **subsidieregeling isolatiemaatregelen**
- Onderzoek naar een **aanvullende subsidie** voor eigenaren zonder investeringsvermogen
- Onderzoek naar een **lage rente duurzaamheidslening** voor senioren en eigenaren zonder investeringsvermogen

VVE's

- **Financieel ondersteunen vve's** bijvoorbeeld via Volkshuisvestingsfonds en gemeentelijke subsidieregeling isolatiemaatregelen
- **Voortzetten VvE-energiebalie** met cursussen, informatiebijeenkomsten en een helpdesk.
- Opzetten dienst voor **persoonlijke begeleiding** en ontzorging van vve's

Woningcorporaties

- Opstellen nieuwe **meerjarige prestatieafspraken** over verduurzaming

Particuliere verhuurders

- Doorontwikkelen **energiecoaches** voor meer ondersteuning en ontzorging

Monumenten

- Opstellen nieuwe **restauratierichtlijnen** met voldoende juridische ruimte voor verduurzaming
- Onderzoek naar een **aanvullende subsidie** voor verduurzaming gemeentelijke monumenten
- **Doorontwikkelen persoonlijke hulp** en ondersteuning voor monumenteigenaren

Energiearmoede

- Voortzetten **energiebespaarders** voor advies en kleine energiebesparende maatregelen
- Opzetten **regeling voor gratis isoleren** slecht geïsoleerd bouwdeel voor particuliere woningeigenaren in energiearmoede

Pijler 2: Energiesysteem

Pijler Energiesysteem

Warmtenetten

- Warmte- en koudenet Limmel a/d Maas
- Warmtebedrijf
- Stadsbreed ontwerp toekomstige warmtenetten
- Warmtekavel(s)
→ *Warmteprogramma*

Elektriciteitsnet

- Slimmer benutten en uitbreiden net, planologische inpassing
- Samenwerking netbeheerder
- Energy hubs op bedrijventerreinen
- Netbewust bouwen
- *Maatschappelijk prioriteren*

Energie infra / industrie

- Systeemrol industrie (restwarmte, energy hubs)
- Bundelen behoefte (duurzame gassen)
- Lokale industrie helpen verduurzamen
- MEA netwerk

Opwek duurzame elektriciteit

- Lokale inzet zon op dak, multifunctioneel ruimtegebruik
- Toepassing opslag en flexibiliteit
- Lokale systemen op buurniveau
- Inzet op regionale doorbraak grootschalige opwek

Maatschappelijk prioriteren

Wat is het?

- Nieuw ACM prioriteringskader: 1 integrale wachtrij
- Verdeling van schaarse netcapaciteit op basis van maatschappelijke meerwaarde.
- Gericht op projecten voor wonen, onderwijs, zorg en veiligheid.

Rol gemeente

- Gemeentelijke criteria opgesteld en projecten geïnventariseerd.
- Projecten objectief beoordeeld en aangemeld bij de netbeheerder.

Aansluitingen Netcapaciteit Storingen & onderhoud

[Zakelijk](#) > [Netcapaciteit](#) > [Transportcapaciteit](#) > Maatschappelijk prioriteren

Maatschappelijk prioriteren

Op dit moment prioriteren we maatschappelijk. Dit vastgesteld in het codebesluit dat is opgesteld door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Met maatschappelijk prioriteren kunnen klanten op de wachtlijst voor transportcapaciteit, die binnen de door de ACM bepaalde maatschappelijke kaders vallen, voorrang krijgen bij het toewijzen van transportcapaciteit. Denk onder andere aan scholen, waterschappen en de brandweer.

Pijler 3: Duurzame mobiliteit

Pijler Duurzame Mobiliteit

Duurzame mobiliteit is breder dan elektrificatie

- We blijven investeren in lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit.

Laadinfrastructuur groeit door

- Uitrol publieke laadpalen gaat door, ondanks netcongestie.
We zetten in op slimme laadoplossingen om het bestaande elektriciteitsnet optimaal te benutten.
- Op termijn dragen elektrische voertuigen juist bij aan netstabiliteit via bi-directioneel laden.

Zero Emissiezone heeft effect

- Aandeel schone bestel- en vrachtvoertuigen in de zone neemt zichtbaar toe.
- Dit zorgt voor betere luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving.
- In 2027 start een nieuwe fase van de overgangsregeling voor oudere bestelauto's (emissieklasse 5).

Ondersteuning blijft beschikbaar

- Voor ondernemers: Subsidie Duurzame Mobiliteit MKB.
- Voor inwoners: Subsidie inruil brom-/snorfiets voor elektrische variant.

Pijler 4: Gemeentelijke organisatie

Op koers naar een klimaatneutrale bedrijfsvoering

#MISSIONZERO
MAASTRICHT

Pijler gemeentelijke organisatie

Ambitie 2030

Klimaatneutraal gecertificeerde bedrijfsvoering (netto-nul-uitstoot)

Belangrijkste uitvoeringssporen

- Verduurzamen gemeentelijk vastgoed
- Zero-emissie wagenpark
- Energiezuinige installaties openbare ruimte (o.a. 100% LED-straatverlichting)
- Energiemanagement en inkoop van hernieuwbare energie
- Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI)

Focus 2027-2030

- Veel maatregelen zijn al in uitvoering of voorbereiding; focus ligt op het borgen van uitvoeringskracht en voortgang
- Meer aandacht voor ketenemissies; CO₂/milieu-impact van aanbestedingen
- Verkennen mogelijkheden bijdrage gemeentelijke assets aan energy hubs, gebiedsaanpakken en de RES-doelen
- Nadrukkelijker uitdragen van voorbeeldrol en versterken bewustwording binnen de organisatie
- Blijven sturen op energiebesparing en CO₂-reductie via jaarlijkse monitoring en actualisatie van het reductieplan

Van eigen bedrijfsvoering naar voorbeeldrol in de energietransitie

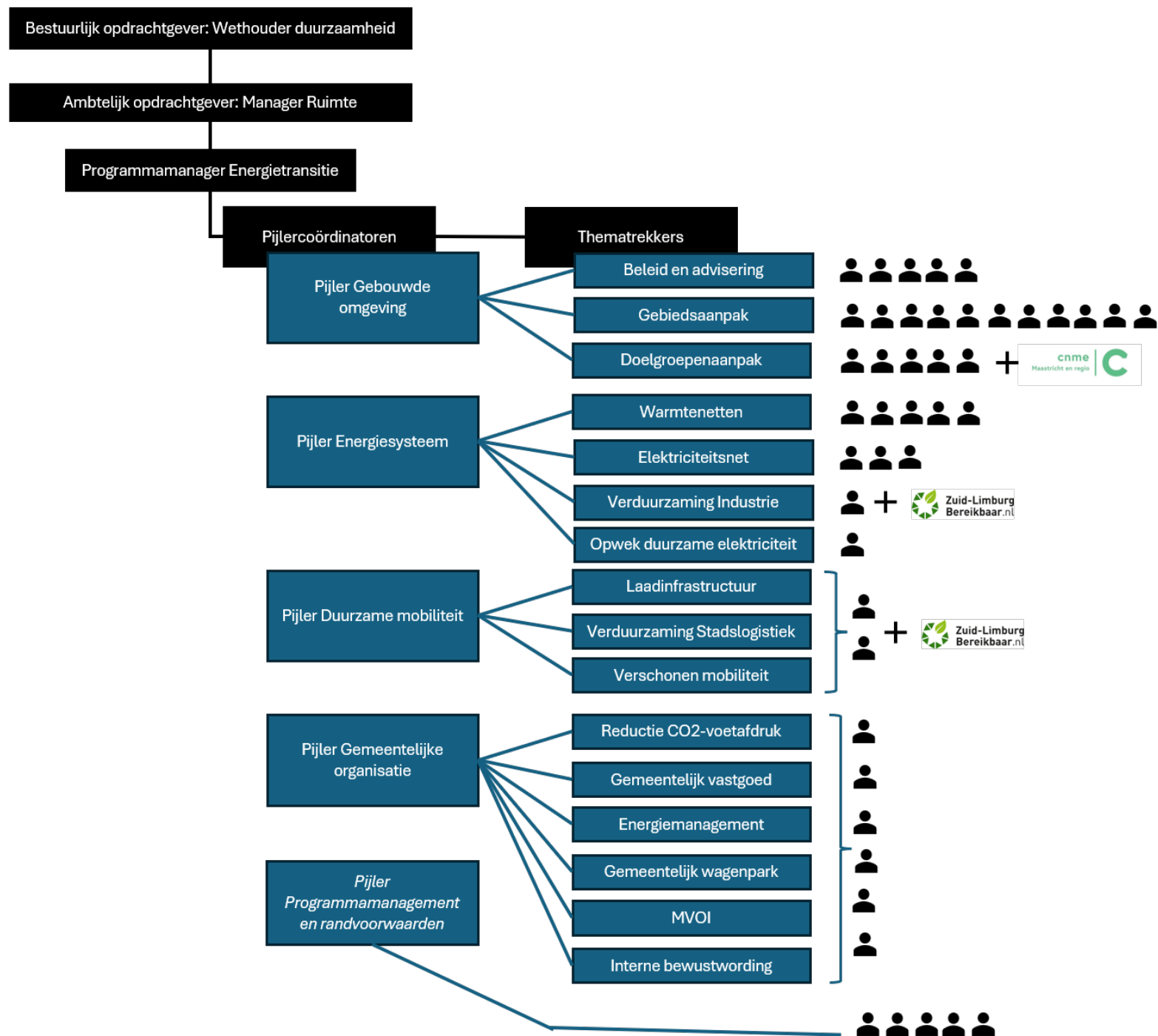
- Een klimaatneutrale organisatie is niet alleen een interne opgave
- Het versterkt ook onze geloofwaardigheid richting inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners

Pijler 5: Programmamanagement en randvoorwaarden

Organisatie

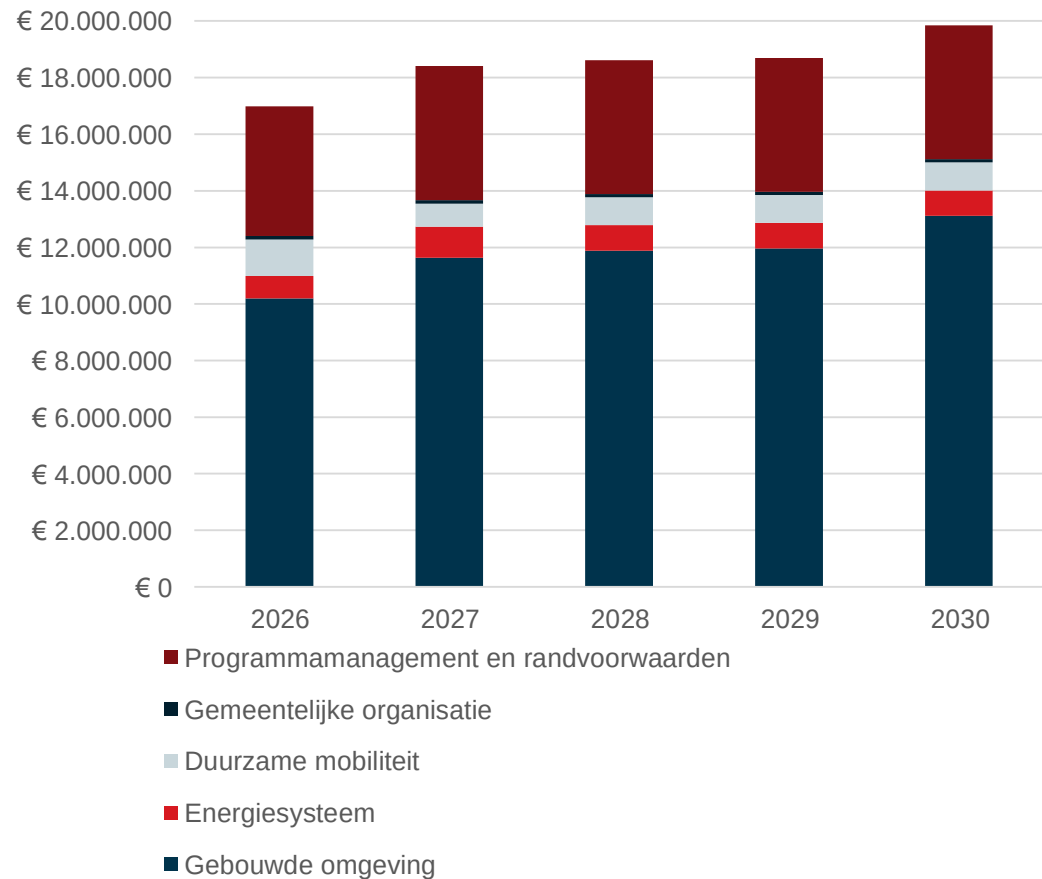

Exploitatiekosten energietransitie

- Uitgaven komende jaren stabiel
- Dekking grotendeels vanuit Rijksmiddelen
- Vanaf 2029-2030: extra (rijks)financiering of bijstelling kosten (en doelen)

Exploitatiekosten

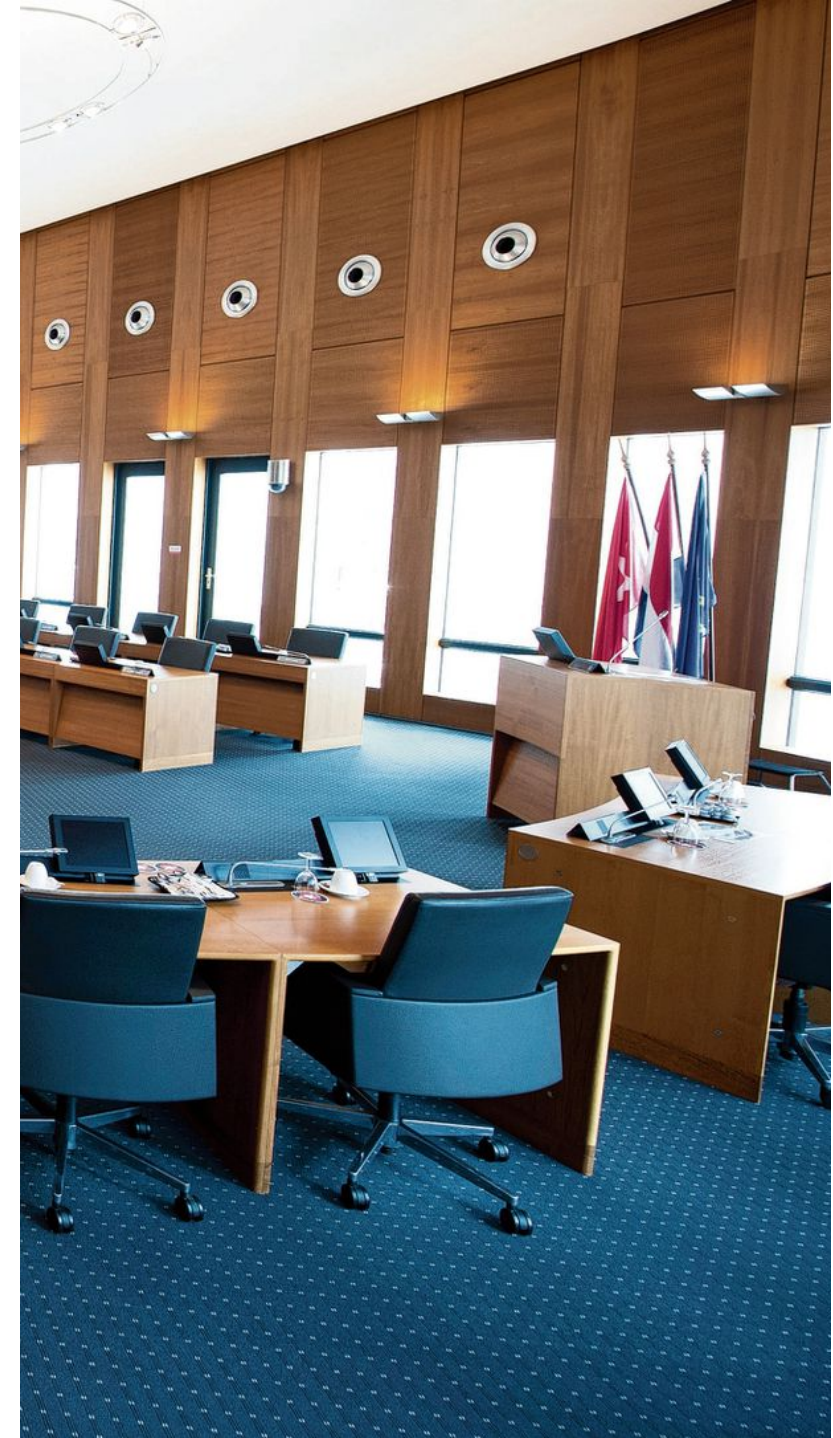
Bedragen indicatief, zullen wijzigen door programma herijking

Wanneer bent u aan zet?

Wat is er afgelopen jaren gebeurd: Raadsbesluiten

- 30 maart 2021: Zero Emissiezone Stadslogistiek Maastricht
 - *Aangenomen: 35 stemmen voor, 4 stem tegen*
- 22 juni 2021: Regionale Energiestrategie (RES) Zuid-Limburg 1.0
 - *Aangenomen: 34 stemmen voor, 1 stem tegen*
- 21-22 december 2021: Transitievisie Warmte 1.0
 - *Aangenomen: 35 stemmen voor, 2 stem tegen*
- 25 februari 2025: Strategienota Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed
 - *Aangenomen: Unaniem*
- 15 april 2025: Transitievisie Warmte en Energie (TVWE)
 - *Ter vervanging van Transitievisie Warmte 1.0*
 - *Aangenomen: 34 stemmen voor, 4 stemmen tegen*
- 23 september 2025: Principebesluit warmtenet TregaZinkwit
 - *Aangenomen: 29 stemmen voor, 9 stemmen tegen*
- 27 januari 2026: Investeringsbesluit warmte- en koudenet TregaZinkwit en Principebesluit warmtebedrijf
 - *Aangenomen: 23 stemmen voor, 4 stemmen tegen*

Volgende stappen

- Ruimtelijke inpassing van energie-infrastructuur
 - *Januari 2027 (indicatief): Ruimtelijk kader warmtefabriek t.b.v. warmte- en koudenet voor Limmel aan de Maas (raadsbesluit)*
- Transitie richting een aardgasvrije gemeente
 - *Doorlopend: Vaststellen Uitvoeringsplannen richting aardgasvrije buurt (collegebevoegdheid)*
 - *November 2026 (indicatief): Publicatie concept-Warmteprogramma (collegebevoegdheid)*
 - Verkenning naar warmteoplossingen en de bijkomende milieueffecten voor heel Maastricht
 - Doel: het bieden van handelingsperspectief voor inwoners van alle buurten
 - Er wordt gezocht naar beste wijze voor informeren en betrekken Raad
- Ontwikkeling van nieuwe warmtenetten
 - *2027 (indicatief): Oprichting warmtebedrijf*
 - *Komende jaren: Mogelijke nieuwe raadsvoorstellen voor investeringen in warmtenetten*

Vragen?

